

ברכת "שהחינו" בשאר ימי החנוכה ?

מה דינו של אדם אשר הדליק נרות חנוכה ביום הראשון, ושכח לברך "שהחינו". האם יוכל לחזור ולברך "שהחינו" בשאר ימי החנוכה לכשיזכר ?

כתב הטור באורח חיים סימן תרעו': "ואם לא ברך זמן בלילה הראשון כ' אי' הרא"ש ז"ל בתשובה מברך בליל שני או איחתי שיוזכר". כלומר לדעת הטור, שקבל מאביו, שהתשובה היא חיובית. דהיינו אדם ששכח לברך ברכת "שהחינו" בליל ראשון, יברך באחד הלילות הבאים כשיזכור. וכך פסק גם המחבר בשו"ע סימן תרעו'.

הבית חדש בפירושו על הטור הוסיף, שאם אדם לא הדליק נרות חנוכה בלילה הראשון מחמת אונס וכיו"ב, ואשתו הדליקה את נרות החנוכה במקומו. חייב לברך "שהחינו" בשאר ימי החנוכה לכשיזכר, למרות שאשתו הדליקה עבורו. דהיינו לדעת הב"ח אף שידי חובת הדלקה יצא, ידי ברכת "שהחינו" לא יצא. ולכן מברך בלילה השני "שהחינו". ודבריו צ"ע. האם ברכת "שהחינו" היא בגלל שהיא רואה נר חדש ? כמו הרואה פרי חדש ? הרי ברכת "שהחינו" היא משום שהוא חוזר כל שנה וזוכה לקיים מצות הדלקת נר חנוכה. וכל שקיים המצוה יצא, ואינו חוזר ומברך "שהחינו". ורק לדעת הרא"ש כיון שהדלקת נר חנוכה היא מצוה נמשכת על פני שמונה ימים, אם לא ברך "שהחינו" ביום הראשון, יברך בשני. שהרי עדיין הוא מקיים מצוה. אבל כשאשתו הדליקה נר חנוכה ביום הראשון, הדלקה כהלכתה, עם כל הברכות כדת וכהלכה, הוא יוצא ידי חובה, אפילו שהוא לא היה באותו מעמד. ואם כן מה מקום לומר שביום השני יברך "שהחינו".

לעומתם כותב הרמב"ם בפרק ג' מהלכות מגילה וחנוכה הלכה ד': "כל שחייב... ואין מברכין שהחינו אלא בלילה הראשון".

נשאלת השאלה, מדוע לדעת הרמב"ם, אין מברכין "שהחינו" אלא בלילה הראשון ?

ונראים הדברים שהרמב"ם רצה לחלק בין ברכת "שהחינו" לברכת הנס, מכיוון שאנו מברכים "שעשה ניסים" בכל יום כביטוי להתחדשות הנס. היה עולה על דעתנו שנברך גם ברכת "שהחינו" בכל יום על התחדשות הנס, לכן הדגיש הרמב"ם שאין מברכין ש"החינו" אלא ביום הראשון. ומכאן, אדם ששכח לברך "שהחינו" ביום הראשון, לא יברך בשאר הימים. במה דברים אמורים באדם שקיים את המצוה. אך אדם שמסיבה כל שהיא לא הדליק נרות חנוכה ביום הראשון, ואף לא הדליקו עבורו, כשידליק למחרת יברך "שהחינו". כי זו פעם ראשונה שהוא מקיים את המצוה. דומה הדבר לנטילת לולב בסוכות. אם לדוגמא לא נטלנו לולב ביום הראשון, כי הוא חל בשבת, למחרת כשנטול לולב נברך "שהחינו", כי זו הפעם הראשונה שאנו מקיימים את המצוה. וכיו"ב אם לא קיימנו מצות תקיעת שופר ביום הראשון של ראש השנה, כיוון שהוא חל בשבת, כשנתקע בשופר ביום השני, נברך "שהחינו". כי עדיין לא קיימנו את המצוה.

לכן נראים הדברים שלפי הרמב"ם אדם שקיים מצות הדלקת נרות ביום הראשון ושכח לברך ש"החינו"¹, או שהדליקו עבורו שוב אינו מברך, "שהחינו"

הקליט וערך: רועי בן זריהם
 הגיה: ר' משה ירימי

¹ יש לציין שאם נזכר שלא ברך "שהחינו" בתוך הזמן המותר להדלקה, יברך בזמן זה. כמבואר בהלכות ברכות פרק יא' הלכה יא' (ט): "ואם לא ברך על סוכה ולולב וכיוצא בהן שהחינו בשעת עשייה, מברך עליהן שהחינו בשעה שיצא ידי חובתו בהן. וכן כל כיוצא בהן."